

Praktijkgericht programma Stedelijk College Eindhoven

Meer zicht op wat je wel én niet wilt worden

Tekst: Brigitte Bloem, fotografie: Barbra Verbij

Het Stedelijk College Eindhoven neemt sinds twee jaar deel aan de pilot praktijkgerichte programma's, waarin leerlingen levensechte opdrachten uitvoeren voor opdrachtgevers (bedrijven en instellingen) binnen en buiten de school. Docenten Mike Dekkers en Kelly Slegers delen hun eigen ervaringen en ook die van hun leerlingen met het praktijkgerichte programma. Ook José Kienhuis van het Eindhovense Woonzorgcentrum Antonius, die de begeleiding van twee groepen leerlingen op zich nam, doet haar verhaal.

Het praktijkgerichte programma is een vak waarin leerlingen praktische kennis en ervaring opdoen in verschillende werkvelden binnen en buiten de school. Voor het Stedelijk College Eindhoven is het praktijkgerichte programma een logisch vervolg op het horizonprogramma dat de mavo-leerlingen in de onderbouw krijgen. "Ons horizonprogramma is een soort praktische sectororiëntatie, waarbij leerlingen meer te weten komen over de verschillende profielen

en bijbehorende werkvelden", legt Mike uit. "Omdat er in klas 3 en 4 geen logisch vervolg was op het horizonprogramma, kwam de pilot praktijkgerichte programma's voor ons als geroepen."

De school koos ervoor te starten met het praktijkgerichte programma Zorg & Welzijn. Ondanks het volle programma dat er al was, zeiden Mike en zijn collega Kelly meteen ja. "Bij het ontwikkelen van het programma hebben we ervoor

gekozen om alle facetten van Zorg & Welzijn aan bod te laten komen. Zo kunnen de leerlingen ontdekken wat bij hun past", vertelt Mike. "We hebben vijf thema's uitgewerkt: Beauty & Lifestyle, Horeca, Woonzorgcentrum, Kindcentrum en tot slot het thema Het goede doel. Binnen de vijf thema's hebben we samen met opdrachtgevers aansprekende opdrachten ontwikkeld om leerlingen kennis te laten maken met opleidingen en beroepen die ze later kunnen gaan doen."

“Hoe verder we in het schooljaar komen, hoe meer de leerlingen zelf moeten gaan doen en hoe meer ze zelf verantwoordelijk worden”

Praktisch bezig zijn

“Voor ons is het echt een andere manier van lesgeven”, zegt Kelly. “We hebben nu een derde en een vierde klas. Mike en ik geven beide klassen vijf lessen van het praktijkgerichte programma in de week. In het begin hebben de leerlingen flink wat begeleiding nodig. Hoe verder we in het schooljaar komen, hoe meer de leerlingen zelf moeten gaan doen en hoe meer ze zelf verantwoordelijk worden. Wij zijn dan alleen nog maar coachend bezig.”

Onlangs hield de school een enquête onder de leerlingen die het praktijkgerichte programma volgen. Eén reactie sprong eruit: ‘Jullie kunnen ons misschien nog wat meer zelf laten doen’. “De leerlingen vinden het erg leuk om praktisch met hun toekomst bezig te zijn”, licht Mike toe. “Leerlingen geven het programma gemiddeld een 7,5 tot een 8. Ze zijn blij met de interessante opdrachten en opdrachtgevers en geven aan dat ze praktisch bezig zijn veel leuker vinden dan uit een boek moeten werken. Het zelf doen, zelf ervaren, zelf uitvinden is heel leerzaam, motiveert en maakt dat de kennis en ervaring die ze opdoen beter beklijft. Bovendien krijgen ze de bevestiging of een bepaalde werkomgeving iets voor hen is of juist niet.”

Samen verantwoordelijk

Mike en Kelly zijn samen verantwoordelijk voor de inhoud van het

programma, voor de opdrachten en de bedrijfscontacten. “We willen dat zelf in de hand houden”, zegt Mike. “Het is gemakkelijker om zelf rechtstreeks contact te hebben met opdrachtgevers, dan dat daar elke keer een collega tussen zit.” Beiden zijn erg te spreken over de samenwerking met Woonzorgcentrum Antonius (zie kader). “We hebben ook met een hotel samengewerkt. De horeca heeft echter zo’n personeelstekort, dat ze hebben gezegd voorlopig geen begeleiding te kunnen bieden. Ze willen verder met ons, zodra ze weer genoeg mensen hebben. Maar voor komend schooljaar zijn we op zoek naar een ander horecabedrijf. Het liefst laten we onze leerlingen iets doen in opdracht van een bedrijf. Maar mocht het nodig zijn, kunnen we ook alles zelf op school doen. We hebben bijvoorbeeld een grote keuken en een prachtig praktijklokaal met diverse faciliteiten. Als het even niet wil vlotten met bedrijven buiten de school, dan kunnen we toch praktijkopdrachten in de school zelf laten uitvoeren, of bedrijven op school laten invliegen.”

Inmiddels biedt de school ook de praktijkgerichte programma’s Economie & Ondernemen en Producteren, Installeren en Energie aan. Vanzelfsprekend hebben Mike en Kelly hun ervaringen gedeeld en ook de collega’s en leerlingen bij deze andere profielen raakten enthousiast. Zorg & Welzijn heeft in het kadervan het praktijkgerichte

programma ook de banden met het vervolgonderwijs aangehaald. Kelly: “Een opdracht bij Beauty & Lifestyle is dat leerlingen een beautydag gaan organiseren. De praktische handelingen leren onze leerlingen op het mbo.”

Groeien

De directie vindt het belangrijk, leerlingen en docenten zijn er blij mee en zijn super gemotiveerd, dus het Stedelijk College Eindhoven gaat zeker door met het praktijkgerichte programma. Het laatste subsidiejaar wordt onder meer gebruikt om de modules van formats te voorzien, waardoor de opdrachten vaste onderdelen hebben en het ook minder werk kost om alles te beschrijven, terwijl elke opdracht toch uniek is en passend is voor het bedrijf. Inmiddels is er ook een module geschreven voor leerjaar twee om de leerlingen voor te bereiden op het praktijkgerichte programma in de bovenbouw.

“Het allermooiste aan het praktijkgerichte programma vind ik dat je leerlingen in die twee jaar echt ziet groeien”, zegt Kelly. “Neem hun sociale vaardigheden. In het begin durven ze geen contact op te nemen met iemand van een bedrijf. Dan is het van: ‘Oh, moet ik echt gaan praten met iemand die ik niet ken?’ Het jaar erna regelen ze alles van begin tot eind zelf.”

“Het is juist een mooie kans om via een praktijkgericht programma al een beetje gevoel te krijgen van het werkveld”

Voorals als ze een project doen voor een goed doel, zijn ze heel zelfstandig bezig. Dat is zo mooi om te zien. Bovendien krijgen ze veel meer zicht op wat ze wel én ook wat ze niet willen worden. Om die combinatie is het ons te doen.”

Blijf op de hoogte

Vanaf schooljaar 2024-2025 mogen alle vmbo-scholen die dat willen, een of meer praktijkgerichte programma's aanbieden in de gl en tl. Scholen die willen starten en bedrijven en instellingen die meer informatie willen

over het praktijkgericht programma kunnen terecht op:
www.praktijkgerichteprogrammas.nl

Meld je ook aan voor de nieuwsbrief, zodat je op de hoogte gehouden wordt van actuele informatie en bijeenkomsten.

Praktijkopdrachten bij Woonzorgcentrum Antonius

Twee groepen leerlingen van het Stedelijk College Eindhoven namen in het kader van hun praktijkgerichte programma deel aan een project bij Woonzorgcentrum Antonius in Eindhoven, onderdeel van welzijnsorganisatie Sint Annaklooster.

José Kienhuis is welzijnscoach bij de zorginstelling en begeleidde de leerlingen. “De opdracht voor de leerlingen was om een activiteit te organiseren voor de bewoners”, vertelt José. “Na een kennismakingsgesprek en rondleiding zijn de leerlingen op school in twee groepen aan de slag gegaan. De leerlingen hebben de activiteiten voor de bejaarde bewoners van begin tot eind zelf georganiseerd.”

José gaf de leerlingen regelmatig tips, bijvoorbeeld over de moeilijkheidsgraad en de tijdsperiode die voor de doelgroep geschikt zou zijn. De ene groep bedacht een creatieve activiteit. Zij wilden met bewoners vogelhuisjes beschilderen. De andere groep was van plan een wandelactiviteit te organiseren. “De wandelactiviteit is niet helemaal verlopen volgens plan”, vertelt José. “Deze groep moest ook een ‘slecht weer-scenario’ bedenken. De leerlingen dachten hierbij aan regen, maar hadden er niet bij stilgestaan dat het voor een wandeling met ouderen ook té warm zou kunnen zijn. Helaas was dit het geval. Hierdoor was de alternatieve activiteit minder goed voorbereid, omdat de weersverwachting aangaf dat het ‘droog’ zou zijn. De leerlingen moesten snel schakelen om hun bedachte activiteit om

te buigen. In de evaluatie hebben ze feedback en tips gekregen om dit een volgende keer te ondervangen en hiermee hebben ze zichzelf kunnen ontwikkelen. De groep van de vogelhuisjes had overal aan gedacht en alles tot in de puntjes verzorgd. Natuurlijk waren er ook in deze groep verbeterpunten, maar ik vond dat ze het erg goed hadden gedaan.”

De motivatie van leerlingen verschilde, merkte José. Terwijl dat niet hoeft: “Het is juist een mooie kans om via een praktijkgericht programma al een beetje gevoel te krijgen van het werkveld.” Het uitdenken en alle voorbereidende werkzaamheden deden de leerlingen vooral op school, onder begeleiding van docenten. De leerlingen koppelden aan José terug via de mail. Dat was het meest effectief. “Na de activiteiten heb ik samen met de docenten de twee groepen feedback gegeven”, legt José uit. “Ik vond het belangrijk om de leerlingen onder meer mee te geven dat samenwerking en taakverdeling erg belangrijk zijn bij dit soort werkzaamheden en dat zij daar in sommige gevallen nog wel wat aan konden verbeteren. Natuurlijk kost de begeleiding van dit soort activiteiten met leerlingen tijd van de mensen op de werkvloer. Die tijd is er eigenlijk niet, maar toch willen we als zorgcentrum dit wel blijven doen. We vinden het belangrijk om mee te werken aan het opleiden van de volgende generatie collega's. Ikzelf blijf er waarschijnlijk ook mee doorgaan, want ik merk dat het omgaan met gemotiveerde leerlingen mij veel energie geeft.”